

Samen sterk in coronatijd

Na sluiting van de scholen op 16 maart 2020 werd er door alle betrokkenen in de scholen snel en voortvarend afstandsonderwijs op poten gezet. Dit ging gepaard met veel flexibiliteit, inventiviteit en solidariteit. VBS heeft in deze tijd een hoge mate van verbondenheid en contact met jou als lid ervaren. Met vertegenwoordigers van veruit de meeste leden is in coronatijd persoonlijk contact geweest over ervaringen en eventuele vragen. De meeste van onze netwerkbijeenkomsten gingen in coronatijd 'gewoon' door via Teams, vaak met een goede opkomst. De behoefte aan dergelijke flexibele en ook aan meer hybride bijeenkomsten zou zomaar een blijvertje kunnen zijn! De VBS Helpdesk was ook 's avonds bereikbaar en bood -zoals gebruikelijk- een luisterend oor en dacht mee over oplossingen. Protocollen en best practices werden gedeeld, en we publiceerden een checklist over communicatie met ouders/verzorgers. Via het veelgelezen blog 'laatste ontwikkelingen rond coronavirus en het onderwijs' en de specifieke pagina op onze website 'FAQ corona en onderwijs' hielden we je op de hoogte van actuele ontwikkelingen, gaven antwoorden op vragen en deelden we ervaringen. De reacties waren positief: 'Fijn dat jullie er zijn voor de leden; dank dat jullie onze vragen beantwoordden; en goed dat jullie er bovenop zitten qua informatievoorziening.'

ALV: 'Rekening houden met elkaars belangen is cruciaal'

In november vond onze goedbezochte avondbijeenkomst plaats, die gekoppeld was aan de algemene ledenvergadering van VBS. Het thema was 'Samenwerken vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid'. Pieter Huisman (bijzonder hoogleraar onderwijsrecht aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam en lid van de Onderwijsraad) sprak over de dilemma's bij bestuurlijke samenwerking.

Edwin Kaats, partner en samenwerkingscoach bij adviesbureau Common Eye ging in op vijf thema's die het succes van een samenwerking bepalen: ambitie, belangen, relatie, organisatie en proces. 'Het is cruciaal om erop te kunnen vertrouwen dat samenwerkingspartners rekening willen houden met elkaars belangen', zei hij. Aan de hand van stellingen over samenwerking volgde een Lagerhuis-debat met aanwezigen, gastsprekers en D66-Kamerlid Paul van Meenen. Tijdens de algemene ledenvergadering werd VBS-voorzitter Artho Jansen herkozen.

Startende scholen

Vijf scholen openden 1 augustus 2019 voor het eerst de deuren als lid van VBS: De Schoolwerkplaats in Santpoort-Noord, De Maashorstschool in Uden, De Omniumschool in Zeewolde, en basisschool Leer Unit en De Zijderoute, beide in Amsterdam. Ook in het nieuwe schooljaar starten er drie nieuwe scholen. Om schoolstichters te ondersteunen bij het oprichten van een nieuwe school zijn we de website Schoolstarterskit.nl gestart.

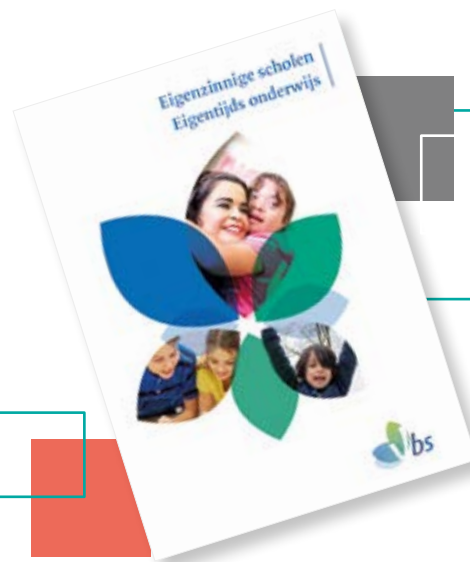
ECNAIS: Onderwijs in de digitale wereld

'Independent education in the digital world', was in november 2019 in Madrid het thema van een seminar van ECNAIS, vereniging van independent schools in Europe. Met VBS reisden leerlingen en leerkrachten van het Lorentz Casimir Lyceum in Eindhoven en het Veurs Lyceum in Leidschendam mee. De deelnemers waren enthousiast: 'Super leuk om met leerlingen uit andere landen kennis te maken.' En: 'Voor digitalisering is niet altijd geld nodig, passie is het belangrijkste.' De geplande ECNAIS-conferentie in Stockholm in april 2020 ging door het coronavirus niet door.

Nieuwe VBS-folder: Eigenzinnige scholen, eigentijds onderwijs

'Mijn missie is diversiteit en menselijke maat in het onderwijs te behouden. Het moet zo blijven dat mensen vanuit nieuwe pedagogische principes scholen met vernieuwende concepten kunnen oprichten.' Dit zegt Wouter Groot, directeur-bestuurder van de Casimirschool in Gouda, in de nieuwe VBS-folder 'Eigenzinnige scholen, eigentijds onderwijs'. Pionieren en pedagogisch ondernemerschap zit in het DNA van onze leden. In de folder brengen we de kenmerken, kracht en meerwaarde hiervan nog eens voor het voetlicht.

Belangenbehartiger

VBS komt op voor jouw belangen. We onderhouden contacten met de minister en medewerkers van het Ministerie van Onderwijs, Kamerleden, de Onderwijsinspectie, de Onderwijsraad en met andere onderwijsorganisaties. Afgelopen schooljaar leverden we inbrengen voor Kamerdebatten en reageerden op internetconsultaties, waaronder die voor het wetsvoorstel Uitbreiding bestuurlijk handhavinginstrumentarium. Waar dat opportuun is, werken we samen met andere organisaties. Hieronder enkele highlights.

Artikel 23 is nog steeds passend

De Tweede Kamer organiseerde in september 2019 een rondetafelgesprek over de vraag: hoe past artikel 23 van de Grondwet in onze tijd? VBS ziet ook voor de komende honderd jaar een mooie toekomst voor dit artikel dat op doordachte wijze rechten en plichten van burgers en overheid aan elkaar verbindt. Het rondetafelgesprek leverde een boeiende gedachtewisseling op, waarbij Edward Moolenburgh (directeur VBS) naar voren bracht: 'Wij vinden artikel 23 van de Grondwet, waarin de vrijheid van onderwijs centraal staat, nog steeds passend. Toegankelijk onderwijs volgens de beginselen van de democratische rechtsstaat is cruciaal voor onze vrije samenleving en om de rechten van ouders en kinderen te waarborgen.'

Motie tegen GCBO haalt het niet

Samen met de andere instandhouders van de onafhankelijke Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO) heeft VBS zich verzet tegen een motie van Kamerleden Paul van Meenen (D66) en Peter Kwint (SP), waarin de regering werd verzocht alle klachten- en geschillenafhandeling te beleggen bij de Stichting Onderwijsgeschillen. Deze motie is in oktober 2019 verworpen door de Tweede Kamer. Wij vinden het van belang dat scholen de keuzevrijheid hebben en houden om zelf een klachten- en geschillencommissie te kiezen, ook dat valt onder de vrijheid van onderwijs.

Versterking kwaliteit, diversiteit en innovatievermogen door nieuwe wet

Het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen is aangenomen door de Tweede Kamer (in oktober 2019) en de Eerste Kamer (in mei 2020). VBS is blij met de nieuwe wet omdat deze bijdraagt aan de versterking van de kwaliteit, diversiteit en het innovatievermogen van het Nederlandse scholenbestand. Bij de behandeling in de Tweede Kamer in september 2019 brachten we nog enkele verbeterpunten rond ouderverklaringen, marktonderzoek en de procedure naar voren. Voor initiatiefnemers van nieuwe scholen start de nieuwe systematiek per 1 juni 2021.

Vergeet het tekort aan visionaire schoolleiders niet!

De Tweede Kamer debatteerde in oktober over leraren. Naast aandacht voor het lerarentekort en de beloning van leraren ging het ook veel over de toelatingseisen voor de Pabo. VBS pleitte in haar inbreng vanuit een positieve invalshoek voor een stevige opwaardering van het beroep en de status van leraar, met daarbij specifieke aandacht voor de rol van de schoolleider.

Onderzoek naar schaalgrootte

De regering brengt momenteel de voor- en nadelen in kaart van verschillende schaalgrootten in het onderwijs en houdt hierbij rekening met de menselijke maat, goed bestuur en regionale factoren. Een motie van Kamerlid Lisa Westerveld (GroenLinks) met die strekking is in september 2019 aangenomen. VBS heeft steeds gepleit voor nader onderzoek naar de voordelen van kleine schoolbesturen. Wij zien dit onderzoek als erkenning voor ons pleidooi voor het belang van kleinere schoolbesturen en behoud van de menselijke maat in het onderwijs.

Helpdesk

VBS Helpdesk beantwoordde meer ledenvragen

De VBS Helpdesk beantwoordde in het schooljaar 2019-2020 zo'n 1.065 vragen, een stijging van ruim 15 procent ten opzichte van vorig schooljaar.

Veelgestelde vragen waren:

- Hoeveel tijdelijke dienstverbanden kan ik met een medewerker aangaan?
- Hoe geven we vorm aan intern toezicht?
- Kan ik zomaar gebruik maken van zzp'ers?
- Gaat de zorgplicht al in bij de aanmelding van een leerling?
- Waar moeten we als klein vrijwilligers-schoolbestuur aan voldoen?

WELKOMSTPAKKETJE
VAN SCHOOLSTARTERSKIT.NL

...UW GEDULD ZAL
HOE DAN OOK
GETEST WORDEN...

Hoe VBS scholen bijstond

VBS ondersteunde scholen (soms samen met partners) op gebied van onder meer bestuur en toezicht, hrm, financiën, juridisch gebied, AVG-beleid, medezeggenschap (MR), bij IKC-vorming en stichting en instandhouding van scholen. Om je te ondersteunen bij de werving van een (directeur-)bestuurder ontwikkelde VBS de 'Handreiking keuzehulp cao po of cao bestuurders po'. Afgelopen schooljaar is VBS op communicatiegebied een samenwerking aangegaan met Time2Tick.

Besparen via ledenvoordeel

Je kunt via het inkoopcollectief Energie Voor Scholen jouw energieverbruik verduurzamen door windenergie en het vergroenen van het aardgasverbruik. Het lidmaatschap biedt ook collectiviteitsvoordelen voor onder meer kantoorartikelen, afdruckvoorzieningen, bedrijfshulpverlening en afvalverwerking. Je kunt ook met collectiviteitskorting het VBS-schadeverzekeringspakket afsluiten. En onderwijspersoneel krijgt korting op zorgverzekeringen.

Verbinder

Netwerkbijeenkomsten over inspectiebezoek en lerarentekort

We organiseerden met en voor onze leden een directienetwerk voor het po, netwerken voor P&O'ers in het po en vo en het regio netwerk Noord Nederland po. In totaal waren er 19 netwerkbijeenkomsten. Tijdens deze interactieve bijeenkomsten gingen de deelnemers met elkaar en soms met een gastspreker in gesprek over onderwerpen die zij zelf naar voren brachten. Het doel: ervaringen, tips en informatie uitwisselen met collega's. Thema's die ter sprake kwamen, waren onder meer inspectiebezoek, het werkverdelingsplan, terugdringen van verzuim en het lerarentekort.

Netwerk (v)so en sbo over samenwerking en passend onderwijs

Ons nieuwe VBS-netwerk (v)so en sbo kwam drie keer bij elkaar. In februari sprak het netwerk over samenwerking en de ervaringen met passend onderwijs. Dit laatste ook met het oog op de evaluatie passend onderwijs die voor het najaar 2020 staat gepland. Sander Verheul, CvB-lid van de Leo Kanner Onderwijsgroep in Leiden, vertelde over zijn ervaring met de samenwerking van vijf Leidse onderwijsbesturen (regulier, (v)so en sbo) in het Huis van het Onderwijs. Hij gaf aan dat een voorwaarde voor succesvolle samenwerking een duidelijk gemeenschappelijke visie op samenwerking is en dat de afzonderlijke belangen helder zijn.

Meet-up eenpitters over inspectiekader en governance

Speciaal voor eenpitters in het po organiseerden we afgelopen schooljaar een meet-up over het inspectiekader en governance-dilemma's. 'Laat zien wat je al doet, dat je risico's in beeld hebt en wat de ambities en ontwikkeldoelen van je school zijn', gaf Jos Rijk, gastheer, directeur-bestuurder Dordtse Schoolvereniging en ambassadeur VBS, mee over het inspectiekader. Over governance-dilemma's zei VBS-directeur Edward Moolenburgh: 'Bij een wisseling van bestuur is het goed de rollen voor ogen te hebben. Reflecteer ook regelmatig op rolvastheid en de juiste invulling van het toezicht.'

Inspirerende Startbijeenkomst over excellente eenpitter en oudercommunicatie

Onze met meer dan 70 deelnemers drukbezochte Startbijeenkomst po leverde in september interessante gesprekken op met veel (nieuwe) directeuren en (vrijwilliger) bestuurders. René Derksen, directeur-bestuurder van Stichting Montessorischool Veenendaal, en VBS-directeur Edward Moolenburgh begeleidden een workshop over de rollen van het bestuur en het interne toezicht. Excellente eenpitters stonden centraal tijdens de workshop van Wouter Groot, directeur-bestuurder van de -excellente-Casimirschool in Gouda. Groot noemde een aantal ingrediënten: een gezamenlijke visie, ambitie en vooruit denken. 'Onze grootste drijfveer is iedere dag vorm en inhoud te geven aan kwaliteitsverbetering', vertelde hij. Arline Spierenburg van Ouders & Onderwijs gaf een workshop over communicatie tussen ouders en school. 'Communicatie is wel vanzelfsprekend, maar gaat niet vanzelf. Het gaat om afstemmen van verwachtingen tussen ouders en school en om leerkrachten te steunen als de spanningen hoog oplopen.'

Op weg naar 100 jaar VBS

Wist je dat VBS bijna een eeuw bestaat? In 2021 vieren we ons eeuwfeest. Pionieren in het onderwijs, is het thema van het jubileumjaar. Met als doel leden en niet-leden verder met elkaar en VBS te verbinden. We zijn druk met plannen en het programma voor het jubileumjaar en zullen je daarover nader informeren. Heb je ideeën of wil je meedenken over het programma, neem dan contact met ons op: communicatie@vbs.nl.

Het VBS-activiteitenverslag 2019-2020 vormt samen met het financieel jaarverslag 2019 input voor de algemene ledenvergadering 2020.